

**GENTSE MEMORIEDAGEN:
14, 15, 16, 17 - 18 JANUARI – AANVULLINGEN**

14 Januari 1511

Spectaculair tornooi op sleden op de Vrijdagmarkt.

14 Januari 1578

Hembyze wordt 1^e Schepen in Gent.

14 Januari 1795

In naam van de Gemeenteraad stelt “den borger Van Straeten, lid van de Raad”, een officiële lijst op van de straatnamen. Het is de eerste lijst die verschijnt sedert de Resolutie van de Collatie van 1785 naamplaten aan te brengen aan de hoeken van de straten.

14 Januari 1798

Geboorte van Johan Thorbecke.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2003 - N° 1 - pp. 34-35.

14 Januari 1800

De St-Niklaaskerk wordt terug geopend voor de eredienst.

14 Januari 1852

Geboorte van de beeldhouwer Jef Lambeaux.

Maker van het standbeeld van Oswald de Kerchove de Denterghem dat in 1908 ingehuldigd werd op het Graaf van Vlaanderenplein en later overgebracht werd naar het Citadelpark..

Maakte onder meer ook de Brabofontein in Antwerpen.

Hij overleed in Brussel in 1908.

14 Januari 1874

Dood in Gent van Virginie Vidal.

Zie ook “Ghendtsche Tydinghen”- 2008 - N° 1 - pp. 61-62.

14 Januari 1899

Geboorte van Julien Boes.

Na het Middelbaar Onderwijs kwam hij in 1917 in Stadsdienst. Geleidelijk opklimmend werd hij Adjunct-Conservator van de stedelijke musea en Adjunct-Conservator van Henri Nowé.

Werd Conservator van het Museum van Folklore en bleef dit -tot aan zijn opruststelling. (In 1964l). Het is vooral door zijn toedoen dat het Folkloremuseum overgebracht werd naar het Alyns-Hospice.

Was onze Stadsarchivaris van 1957 tot 1964.

Dood op 29 Oktober 1968.

15 Januari 1617

Mgr. Jacob Boonen neemt bezit van zijn bisschopszetel. Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2004 - N° 1 - pp. 54-55.

15 Januari 1814

Bij het vernemen van de eerste geruchten over de geallieerde invasie trapt Mgr. de la Brue het hier af naar Frankrijk.

15 Januari 1861

Geboorte van de kunstschilder Ferdinand Willaert. Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2004 - N° 1 - pp. 55-56.

15 Januari 1875

Stichting van het Davidsfonds.

Dit gebeurde in Leuven. Alhoewel hij zelf geen van de stichters was, was Frans De Potter er nauw bij betrokken.

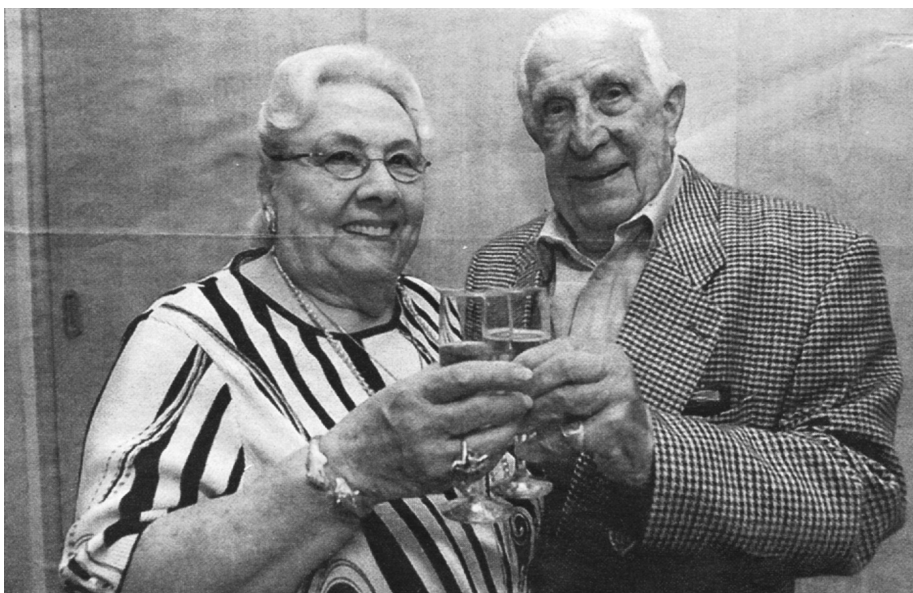
Hij zorgde ervoor dat een Gentse Afdeling tot stand kwam. Op 31 Januari daarop volgend kwamen katholieke flaminganten bijeen in het St-Jorishof en werd er een bestuur verkozen. Gent had lange tijd de grootste afdeling.

In het stichtingsjaar 1875 waren er 547 leden, in 1876: 602.
In het stichtingsjaar waren er 36 lokale afdelingen, waarvan de eerste in Gent.

15 Januari 1927

Geboorte van Suzy Van Herberghen, de vrouw van Raymond. Meisjesnaam: Suzanne Feys. Samen met haar man maakte zij deel uit van de troep van Romain Deconinck.

Zij begon als danseres en onder de oorlog heeft zij nog deel uitgemaakt van het Ballet van de Opera. Later werkte ze dan mee aan de televisieshows van Gaston Bergmans en Leo Martin.

Suzy Van Herberghen met haar man Raymond

16 Januari 1556

Keizer Karel doet afstand van Spanje, Sicilië en de nieuwe wereld ten gunste van zijn zoon Filips II.

16 Januari 1877

Geboorte in Oudenaarde van Henri Frans.

Het zou ons wel zeer sterk verwonderen mocht er ook maar één lezer zijn die weet wie Henri Frans was. Nochtans was hij in het begin van de 20e eeuw een circusartiest die onder de naam van “Bentos” een groot succes kende, voornamelijk in Amerika.

Geboren in Oudenaarde was hij met een Gentse getrouwd en had hij zich in onze stad gevestigd. Hij woonde eerst in Ledeberg en leerde de kleermakersstiel bij Pol De Witte, die behoorde tot de 1^e generatie syndicalisten.

Dat vak scheen hem toch minder te liggen en enkele jaren later treffen wij hem aan in de Vorkstraat waar hij het beroep uitoefent van gazetenuitdrager. Maar ook dat is maar tijdelijk, want wat later zit hij op de Meulesteedse steenweg waar hij genoteerd staat als foorreiziger. Van foorreiziger wordt het acrobaat en dat zal wel zijn ware roeping geweest zijn.

Met Polydoor De Baets, een uitstekende turner, vormde hij een duo dat optrad als “cascadeurs”. Een beetje vóór de eerste Wereldoorlog worden zij geëngageerd door de fameuze “Barnum & Bayley’s Company”. Zo reisden zij een groot deel van de wereld af, o.a. met de troep van Buffalo Bill.

Maar hij komt tenslotte toch terug naar Gent waar hij een café, “Bento's Bar” genoemd, opent in de Lammerstraat, vlak naast de ingang van de “Nieuwe Cirk”. Circusdirecteur Van Bruane vond in hem een ervaren medewerker bij de aanwerving van artiesten. Het was de tijd dat er niet alleen klassieke circusvoorstellingen gegeven werden, maar ook revues en andere attracties. Hier kwamen vedetten zoals Richard Tauber, Joseph Schmidt, Mistinguet, Maurice Chevalier. Wie weet gingen zij misschien na de voorstelling een pint gaan drinken in “Bento's Bar”.

Henri Frans liet zijn café in de Lammerstraat in 1931 over aan zijn zoon.

Na een tijdje gewoond te hebben in de Belgradostraat nam hij een café over, gelegen op de hoek van de Wondelgemstraat en van wat toen nog de Rabotlaan heette. Cafeetje dat onmiddellijk omgedoopt werd tot “Bentos” en dat versierd werd met foto's van de wereldprestaties van acrobaat Bentos.

Een cafeetje dat trouwens goede zaken deed gedurende de bezetting, want het was gelegen juist aan de terminus van het “smokkeltramke” van Bassevelde. Velen die hoopten alzo wat spek, boter, eieren, patatten te kunnen kopen, wachtten de komst van het trammetje af in de “Bentos”. Henri Frans ging later wonen in de Nekkersputstraat waar hij in 1948 overleed.

16 Januari 1901

Dood van Charles Verstraete.

Officier-leraar aan de Pupillenschool in Aalst, werd hij op 23 september aangesteld als de eerste lekendirecteur van de Kulderschool.

Hij voerde er het reglement in dat op militaire leest geschoeid was: divisies, pelotons, secties, sergeanten, sergeant-majours, etc. Hij vormde ook het uniform in dat een kopie was van dat van Saint-Cyr.

Hij liet het Geraard-Duivelsteen afkeuren en een nieuwe school bouwen op de Martelaarslaan. Hij ging met pensioen op 31 december 1900.

Hij was in 1886 medestichter van de “Association de la Presse Belge”, medewerker van “La Flandre Libérale” en bestuurder van “Le Journal de Gand”. Zoals gezegd stierf hij in 1901. Hij was geboren in 1829.

17 Januari 1342

Geboorte van Filips de Stoute.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2013 - N° 4 - pp +369-370

17 Januari 1687

Terechtstelling op de Korenmarkt van Pieter Bogaert, François Husdain en Jan Melyn die een inbraak pleegden in de Kortrijkse St-Maartenskerk.

17 Januari 1696

Geboorte van Laurent Delvaux.

Niet zo velen die door de Laurent Delvauxstraat lopen zullen zich afvragen wie die man feitelijk was.

Die geboren Gentenaar die in Nijvel overleed was de zoon van een Waalse officier. In deze militaire familie bekleedden drie van zijn ooms dezelfde functie. Wanneer hij in 1696 geboren werd waren wij weer in de een of andere oorlog gewikkeld en hij werd gedoopt door een legeralmoezenier.

Van zijn 18e tot zijn 22e vinden wij hem als leerling van de beeldhouwer Pierre-Denis Plumier. Het is op diens aanbeveling dat hij leerling en helper wordt van de Antwerpse beeldhouwer Pieter Scheemaekere die in Londen werkt, waar hij 10 mausoleums voor de Westminster Abdij maakt o.a. dat van Shakespeare.

Waarschijnlijk zullen slechts weinigen weten dat het mausoleum aldaar van de Hertog van Buckingham gebeiteld werd door een 27-jarige Antwerpenaar en een 22-jarige Gentenaar. Zijn reputatie is definitief gemaakt wanneer hij zich installeert in Italië.

In zijn atelier ontvangt hij het bezoek van de Paus. Het is op aanbeveling van deze laatste dat hij beeldhouwer wordt van het Hof van Brussel. Dat kwam goed uit voor hem want hij had heimwee naar zijn geboorteland.

Na verschillende opdrachten voor het Hof uitgevoerd te hebben, gaat hij in Nijvel wonen waar ook zijn gepensioneerde vader verblijft.

1741: In de studie van notaris Van Tieghem in Gent wordt er een contract getekend, enerzijds door 2 kanunniken van de St-Baafskathedraal, anderzijds door "Lorent Delvaux, maistre sculpteur de la Cour de Bruxelles, demeurant à Nivelles." In dit contract wordt gestipuleerd dat de preekstoel die Meester Delvaux zal maken, zal bestaan uit witte Italiaanse marmer en uit Deens eikenhout. Buiten het voorziene loon zal het Kapittel van St-Baafs aan de Gentse Nering der schilders en beeldhouwers de rechten betalen opdat de Gentenaar Delvaux die in Nijvel woont in Gent zou mogen arbeiden en er zijn werken importeren.

Vier jaar zou de beeldhouwer er over doen om dit monumentaal werk te voltooien dat een van de voornaamste bezienswaardigheden van onze kathedraal is.

Zo tevreden waren de opdrachtgevers met het resultaat dat zij buiten de overeengekomen 15.000 gulden nog een supplementaire gratificatie gaven.

Voor deze Gentenaars die de preekstoel van Laurent Delvaux nog niet gezien hebben - en dat zijn er ongetwijfeld nog velen - wordt het de hoogste tijd dit meesterstuk eens te gaan bewonderen.

Zij die zijn borstbeeld willen zien kunnen dit nog altijd doen door eens naar de Tweebruggestraat te gaan en de gevel te bekijken van het huis N° 13.

Hij stierf in Nijvel op 24 Februari 1778.

17 Januari 1772

Besluit van Maria-Theresia volgens hetwelk het Rasphuis op de Coupure zou opgericht worden Zie ook "Ghendtsche Tydinghen" - 1986 - N° 1 - pp. 2-26

17 Januari 1793

"Te Gend hebben de benoemde negen commissarissen, uyt de sestig Representanten, blyven weygeren hunne Commissie aan te nemen. Daer op heeft den Commandant Ferrand andere personen aengesteld, tot het maeken van den inventaris in de geslotene kloosters en Abdyen!

17 Januari 1798

De Municipaliteit wordt afgezet omdat zij had toegelaten dat de werkklok niet op zondag geluid werd.

17 Januari 1840

Jean-Baptiste Minne-Barth geeft zijn ontslag als Burgemeester.

Hij was hier geboren op 2 September 1796. Nog zeer jong werd hij hulpgriffier aan de Rechtbank van Koophandel, maar wanneer in Gent de Universiteit opengaat loopt hij er college en behaalt er zijn Doctoraat in de Rechten. Na de Omwenteling behoort hij tot de hevigste Orangisten en wanneer Metdepenningen in 1833 voor de Krijgsraad moet verschijnen, is hij een van zijn advocaten.

In 1836 worden de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Het gaat tussen 2 partijen: "De Vrienden van de Goede Orde", anders gezegd de Orangisten, nog anders gezegd de Liberalen die door hun tegenstanders betiteld werden als "plunderaars, baanstroppers en brandstichters."

Die tegenstrevers zijn de Patriotten, alias de klerikalen. Deze worden door "De Vrienden van de Goede Orde" bestempeld als "Anarchisten".

Er zijn dus 2 lijsten. Op de lijst van de Orangisten staat onze Minne-Barth, maar samen met drie andere voorzichtige collega's, heeft hij zich ook voor alle zekerheid laten plaatsen op de lijst van de klerikalen. Daar kijken wij nu wel even van op, maar ze zullen toen wellicht geoordeeld hebben dat twee kansen beter zijn dan een.

Triomf van de Orangisten. Alle verkozenen, waaronder onze Minne, behoren tot deze partij. Iedereen verwacht er zich aan dat Joseph Van Crombrughe, die al 10 jaar een uitstekende burgemeester is, opnieuw zal benoemd worden. Maar 6 jaar na de Onafhankelijkheid, wordt hij beschouwd als nog te Orangistisch en Leopold I weigert een "homme-drapeau" te benoemen.

Hij benoemt in zijn plaats de Heer Verhaeghe, maar deze laatste die er niet op uit is om politieke zelfmoord te plegen, bedankt feestelijk voor het aanbod.

Intussen worden er ook Provinciale verkiezingen gehouden en Minne laat zich nu enkel plaatsen op de lijst van de klerikalen. Zijn Orangisme is plotseling uitgedoofd. Dat politiek opportunisme rendeert want in December 1836 wordt hij benoemd tot dienstdoende burgemeester. Men kan zich de storm voorstellen in de orangistische pers. De meest gebruikte titulatuur is "Omgekeerde Orangist. Van klerikale zijde heet het dat Heer Minne "zyn voorige orangistische gevoelens afgezworen heeft en hy zich onder het patriottisch vaandel heeft gerangschikt."

Op 3 Oktober 1837 wordt hij definitief benoemd tot Burgemeester en op dezelfde dag tot Hoogleraar in Handelsrecht..

In de daarop volgende gemeenteraadszitting verklaart Metdepenningen: "Het is met een diep gevoel van smart en verontwaardiging dat de overgrote meerderheid van onze medeburgers de benoeming van de nieuwe burgemeester

heeft vernomen.”

Een weinig belovend begin dus. Verfoeid door zijn oude partijgenoten, niet echt aanvaardt door zijn nieuwe, werd hem langs alle kanten het leven moeilijk gemaakt en in Januari 1840 gaf hij er de voorkeur aan zijn ontslag te geven. Maar hij zou wel verder carrière maken aan de Universiteit.

Hij stierf op 17 Februari 1851.

17 Januari 1882

Dood van Edmond De Busscher.

Hij werd geboren in Brugge op 18 Januari 1805.

Als hij 9 jaar is komt zijn vader, een Brugse drukker, zich vestigen in Gent waar hij o.m. “Den Gendschen Mercurius” uitgeeft.

In 1834, Edmond is dan 29 jaar, neemt hij met zijn broer de drukkerij over, maar zijn roeping lag toch elders. Van zodra een waardige opvolger gevonden werd trekt hij zich uit het bedrijf terug en hij begint zijn studies aan de Universiteit waar hij zijn diploma behaalt van kandidaat in de Letteren en Wijsbegeerte.

Het Stadsbestuur stelt hem aan tot lid en penningmeester van de Commissie voor Monumenten en Stadsgezichten. Zijn verdiensten zorgen er voor dat andere benoemingen volgen: lid van de bestuursraad van de Academie voor Schone Kunsten, hoofdbeampte bij het archief van de Raad van Vlaanderen.

In 1860, na de dood van Prudens Van Duyse, volgt hij deze laatste op als stadsarchivaris. Terloops is hij nog lid van de “Académie Royale de Belgique”, Secretaris van de “Société des Beaux-Art et de Littérature de Gand” en - vanaf de stichting - secretaris van de commissie voor de publicatie van de “Biographie Nationale”.

Hij was gedurende 22 jaar stadsarchivaris en bleef dit tot aan zijn dood in 1882.

Zijn verdiensten op dit gebied waren groot, getuige daarvan is de lange lijst van waardevolle aanwinsten, waaronder allerlei kronieken, manuscripten, archiefbescheiden afkomstig van ambachtsgilden, van de geestelijke en caritatieve instellingen en van bekende Gentse families. Hij slaagde erin de gehele nalatenschap te verwerven van de architect Louis Roelandt.

Zijn publicaties waren talrijk en belangrijk, o.m. een studie over de Gentse schilders van de 14e, 15e en 16e eeuw. Hij was ook de auteur van het belangrijk, door Félix De Vigne geïllustreerd boek “Album du Cortège des Comtes de Flandre, personnages et costumes”. Hij stierf op 77-jarige leeftijd. Zie gij het nu nog gebeuren dat iemand als 77-jarige in functie mag blijven? Vroeger maakte men dankbaar gebruik van de ervaring die iemand opgedaan had gedurende een geheel leven. Brugpensioenen waren toen nog niet uitgevon-

den.

18 Januari 1702

Geboorte van Pierre-Jean Van Reysschoot.

Als men de naam Van Reysschoot hoort uitspreken denkt men onmiddellijk aan een schilder. Dat klopt, maar opgepast, er waren er een hele serie. Pierre-Jean waarover wij het hebben had een broer Emmanuel-Pierre en een zuster Anne-Marguerite, beiden schilders Deze broer had talrijke kinderen, waaronder 3 schilders: Pierre-Norbert, ongetwijfeld de belangrijkste van de familie, Jean-Baptiste en Anne-Marie.

Waarschijnlijk om ze wat beter uiteen te kunnen houden werd Pierre-Jean “den Engelsman” genoemd. Hij was immers verschillende malen in Engeland geweest en had er zelfs lange tijd gewoond.

Hij werd geboren in het ouderlijk huis “De Maecht van Ghendt” op de Hoogpoort. Pierre-Jean stond in 1744 op het punt opnieuw te vertrekken naar Engeland toen hij van de overheid een belangrijke bestelling kreeg. Ter welker gelegenheid? De schoonbroer van Maria-Theresia, Karel van Lorreinen, zou hier in naam van de Keizerin de gebruikelijke eed komen afleggen en men wilde dat deze belangrijke gebeurtenis met de grootste luister zou gepaard gaan.

Hij maakte niet alleen de triomfbogen voor de inhuldiging, maar hij engageerde zich bovendien om vier portretten ten voeten uit van de Keizerin te maken: twee voor het Stadhuis en twee voor Brugge. Daarbij ook nog 11 portretten driekwart voor de leden-afgevaardigden van de Raad van Vlaanderen. Dit alles moest binnen twee maanden afgeleverd worden en in die tijd respecteerde men over het algemeen de afgesproken termijn.

Stel u voor: hij ging juist vertrekken. Het zal dus wel geweest zijn zoals het er vroeger vaak aan toeging: de meester maakte het concept en legde de eerste en laatste hand aan het doek en voor de rest was het een staf leerlingen die in ijltempo het gros van het werk verrichtten.

Wat er van die portretten is geworden weet men niet. Wie weet zitten sommigen ervan in de een of andere privécollectie.

Ook het gekend doek “Karel van Lorreinen schiet in 1752 de papegaai af op de Kouter” is van onze Pierre-Jean. Het kan nog altijd bekeken worden in ons Bijlokemuseum. Stop! Fout: kon bekeken worden tot voor een paar jaar, maar nu?

Hij schilderde ook de 12 Apostelen voor de Augustijnenkerk, maar die zijn, helaas, alle verloren gegaan toen deze kerk in 1838 volledig afbrandde.

In het “Museum voor Schone Kunsten” hangen van hem een 9-tal schilderijen. Zie Catalogus I pp. 143-145.

Deze vrijgezel stierf op 25 Februari 1772. De dag nadien werd hij begraven in

de St-Baafskerk.

18 Januari 1816

Geboorte te Brussel van Baron Leon de Saint-Genois, de broer van Jules. Het gezin kwam zich in 1829 in Gent vestigen in het Regnessenstraatje 3. Hij stichtte in 1843 de vereniging van kruisboogschutters “Nemrod” omdat hij het dekenschap van de St-Jorisgilde aan zijn neus had zien voorbijgaan. Hij verstreekte financiële steun aan deze maatschappij, maar na zijn dood op 21 Januari 1872, geraakte zij geleidelijk in verval. Tot aan zijn dood bleef deze vrijgezel wonen in het ouderlijk huis. Hij werd begraven op het Campo Santo.

Hugo Collumbien
